

POPRAWNOŚĆ GRAMATYCZNA

8 zadań, 60 minut

Liczba punktów: 40

I. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi słownymi formami liczb oraz wyrazów podanych w nawiasach (odmiana liczebników i rzeczowników).

Po trzynastu (13)^{PRZYKŁAD} dniach (dzień)^{PRZYKŁAD} rywalizacji zakończył się _____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

I Międzynarodowy Konkurs Chopinowski na Instrumentach Historycznych. W czwartek jury przyznało główne nagrody¹ (4)¹² (muzyk)², wśród których na³ (2.)³⁴ (miejsce)⁴ znalazła się Aleksandra Świgut, ex aequo z Naruhiko Kawaguchim. Pierwsze miejsce zajął znakomity Tomasz Ritter. Rywalizacja toczyła się między⁵ (9)⁵⁶ (kraj)⁶, a wszyscy spośród⁷ (30)⁷⁸ (uczestnik)⁸ – pianetek i pianistów – reprezentowali bardzo wysoki poziom. Konkurs został zorganizowany w ramach obchodów⁹ (100.)⁹¹⁰ (rocznica)¹⁰ odzyskania przez Polskę niepodległości.

II. Proszę – zgodnie z przykładem – użyć odpowiedniej formy wyrazów lub wyrażzeń podanych w nawiasach i przekształcić zdania tak, by nie zmieniły sensu. **Uwaga! Zamiana zdań złożonych na zdania pojedyncze.**

___ / 5 p. (5 x 1 p.)

PRZYKŁAD

Jacek marzy, że wejdzie na wszystkie szczyty Tatr Wysokich. **(zdobyć)**

Jacek marzy o zdobyciu wszystkich szczytów Tatr Wysokich.

1. Politycy nie zrobili nic, by setki tysięcy euro nie zostały zdefraudowane. **(dopuścić)**

.....

2. Doradcy długo namawiali nas, żebyśmy założyli spółkę komandytową. **(przekonywać)**

.....

.....

3. Dyrektor szkoły językowej przewiduje, że niedługo wzrośnie zainteresowanie kursami intensywnymi. **(spodziewać się)**

.....

.....

4. Rząd wezwał robotników do tego, aby niezwłocznie przerwali strajk okupacyjny. **(zaapelować)**

.....

.....

5. Jeździliśmy zarobkowo za granicę, bo chcieliśmy otworzyć własną pracownię lutniczą. **(powód)**

.....

.....

III. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów utworzonych od słów podanych w nawiasach (tworzenie i odmiana przymiotników od rzeczowników i wyrażen przyimkowych).

___ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Kiedy Szymon Chańko z Konował otwierał szkółkę roślin **wodnych** (woda)^{PRZYKŁAD} i **przybrzeżnych** (przy/brzeg)^{PRZYKŁAD}, była to działalność absolutnie¹ (pionier)¹ na rynku. – Nasze poszukiwania publikacji naukowych na temat roślin² (błoto)² były właściwie³ (bez/skutek)³ – opowiada. – Można było znaleźć wyłącznie przedruki z pism⁴ (za/granica)⁴, w których zdarzały się⁵ (błąd)⁵ informacje. Przekonaliśmy się o tym w⁶ (ból)⁶ sposób. Dziś Szymon i Julita Chańkowie mają około trzech tysięcy odmian roślin pływających,⁷ (pod/woda)⁷ oraz⁸ (bagnó)⁸, a wśród nich prawdziwe rarytasy ogrodowe. Starają się co roku zaoferować jakąś nowość – roślinę, której nie ma w innych szkółkach. Aż 90 procent roślin sprzedają w formie⁹ (wysyłka)⁹. Marzą o tym, aby prowadzenie firmy stało się rodzinną,¹⁰ (wiele/pokolenie)¹⁰ tradycją.

IV. Proszę – zgodnie z przykładem – uzupełnić tekst odpowiednimi wyrazami z ramki. Uwaga! Każdego wyrazu można użyć tylko raz, a dwa wyrazy są zbędne.

___ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

bowiem podczas gdy **lecz** choćby otóż dopóki aczkolwiek
zarazem jako mianowicie bynajmniej zarówno zatem

Gdybym miał z ekspozycji wybrać prace, które może nie najbardziej dociekliwie, **lecz** PRZYKŁAD na pewno najbardziej symbolicznie mówią o naszej gościnności, to wskazałbym dwie,¹ propozycję Marty Frej i Tomasza Kosińskiego oraz instalację Honoraty Martin.

W neonowym napisie „Gościnność” – „Gość” jarzy się stałym, mocnym, białym światłem,² „inność” nerwowo mruga na czerwono. Mniej jednoznaczna jest druga ze wspomnianych prac, która powstała jako efekt obserwacji naszej rzeczywistości.³ wędrując pieszo przez Polskę, Honorata Martin zwróciła uwagę na fakt, że niemal przy każdym mijanym domu słyszała szczekanie psów. Towarzystwo jej ono od początku do końca działki – a⁴ w obrębie granic, które wyznaczyli ludzie. Artystka owo ujadanie zamieniła w sugestywną,⁵ – jak twierdzą krytycy – nie w pełni jednoznaczną, instalację dźwiękową. Wydaje się, że można ją zrozumieć na dwa sposoby: jako metaforyczny obraz naszych narodowych postaw wobec przybyszy, a⁶ jako bardziej uniwersalną diagnozę człowieczeństwa. Jak⁷ napisała sama autorka pracy: „Jest naturalne dla zwierząt, że bronią swego stada, rodziny, miejsca. Ludzie zaś⁸ jedyni bronią terytorium ludzi, których nie znają czy wręcz nie lubią, tylko dlatego, że łączy ich jakaś idea, jakiś mit –⁹ naród, państwo czy religia”. Nie wspominając już o tym, że¹⁰ wszędzie wyrastają nowe ogrodzenia, trudno uwierzyć w ludzką gotowość do przyjmowania innych „czym chata bogata”.

V. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów utworzonych od słów podanych w nawiasach (tworzenie i odmiana rzeczowników odczasownikowych).

___ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Już w początkach XIX rozpoczęły się **poszukiwania** (*poszukiwać*)^{PRZYKŁAD} grobu Kopernika w katedrze we Fromborku. Potem **próby** (*próbować*)^{PRZYKŁAD} te podejmowano jeszcze kilkakrotnie. Wreszcie, w sierpniu 2004 roku, dokonano¹ (odkryć)¹ szczątków mężczyzny w wieku 60-70 lat. Czaszkę poddano² (analizować)² antropologicznym, a następnie na podstawie jej kształtu wykonano³ (rekonstruować)³ twarzy. Podobieństwo do Kopernika było uderzające – miejsce⁴ (pochować)⁴ uczonego zostało odnalezione.

Do największych⁵ (osiągnąć)⁵ Kopernika należy dzieło „O obrotach sfer niebieskich”, poświęcone⁶ (rozwinąć)⁶ teorii heliocentrycznej. Te tradycje naukowe są żywe w rodzinnym mieście uczonego, w którym astronomia właściwie ciągle jest w fazie⁷ (rozkwitać)⁷, kosmos stanowi motyw przewodni wielu⁸ (malować)⁸ ściennych w zabytkowych budynkach, a lokalne obserwatorium pozwala na⁹ (dotrzeć)⁹ do gwiazd przy¹⁰ (użyć)¹⁰ jednego z największych na świecie radioteleskopów.

VI. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach (tworzenie i odmiana imiesłów).

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Oglądając (*Oglądać*)^{PRZYKŁAD} nowy film Michała Węgrzyna, czuje się wyraźnie, że twórca, **zapoznawszy się** (*zapoznać się*)^{PRZYKŁAD} gruntownie z **poruszanym** (*poruszać*)^{PRZYKŁAD} tematem, postawił w większym stopniu na biografii niż na uniwersalny obraz **dokumentujący** (*dokumentować*)^{PRZYKŁAD} rozwój pewnego zjawiska. Ale czy jest to biografia udana?

Czasami najgorszym prezentem dla filmowców może się okazać życie¹ (*być*)¹ tzw. gotowym scenariuszem. Tomasz Chada,² (*uznać*)² przez twórców filmu niemalże za polski model gangstera, to uwikłany w konflikt z prawem raper. Pozostaje problem z nadaniem takiemu życiorysowi głębszego sensu. Sprawnie³ (*zrealizować*)³ „Proceder” poszukuje go długo, na koniec⁴ (*zostawiać*)⁴ nas z klamrą scenariuszową i wrażeniem, że Chada był ofiarą systemu. Trudno uwierzyć w ten⁵ (*doszyć*)⁵ grubymi nićmi wątek społeczny, w którym autorzy kreślą złą sytuację Polski po transformacji kapitalistycznej,⁶ (*doszukiwać się*)⁶ w niej usprawiedliwienia dla działań przestępczych. Za to prawdziwi hiphopowcy,⁷ (*zaangażować*)⁷ do obsady przez twórców filmu, na planie wypadają bardzo swobodnie i autentycznie.⁸ (*Wynieść*)⁸ wiele z własnych doświadczeń, potrafią doskonale odnaleźć się w scenariuszu.⁹ (*Przeżyć*)⁹ wcześniej własne dramaty, pokazują, że warunki materialne raperów bywają różne. Wspólne są za to wspaniałe, choć¹⁰ (*odstawać*)¹⁰ od realiów marzenia, zasilane przekazami mediów i klipami z Ameryki.

VII. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach (aspekt i różne formy czasowników).

___ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

O stacji Szczecin Główny **mówi się** (*mówić/powiedzieć*)^{PRZYKŁAD} coraz więcej. Nietrudno też **zauważyć** (*zauważać/zauważyć*)^{PRZYKŁAD}, że temat ten pojawia się w lokalnych mediach zdecydowanie częściej niż inne. Przeprowadzając modernizację tej stacji, **zainwestowano** (*inwestować/zainwestować*)^{PRZYKŁAD} w komfort podróżnych, którzy już od kilku tygodni **korzystają** (*korzystać/skorzystać*)^{PRZYKŁAD} z funkcjonalnego i pozbawionego barier architektonicznych obiektu. Wiele się tu zmieniło:¹ (*montować/zamontować*)¹ ławki i estetyczne oświetlenie, a sporą część dworca² (*pokrywać/pokryć*)² nowym zadaszaniem. Sześć z siedmiu peronów³ (*zyskiwać/zyskać*)³ także nagłośnienie i system wywoływania ratunkowego SOS. Po zainstalowaniu monitoringu poziom bezpieczeństwa pasażerów⁴ (*wzrastać/wzrosnąć*)⁴ znacząco. Dzięki wykorzystaniu innych nowatorskich rozwiązań dwa tygodnie temu po raz pierwszy⁵ (*wspierać/wesprzeć*)⁵ podróżnych z ograniczoną mobilnością, ponieważ zamontowano dla nich specjalne platformy. Poza tym remontu doczekała się kładka dla pieszych – na zniszczoną nawierzchnię robotnicy etapami⁶ (*kłaść/położyć*)⁶ nowe antypoślizgowe płytki, dzięki czemu podróżni przestali wkrótce⁷ (*potykać się/potknąć się*)⁷ o wystające kawałki betonu. W przyszłości przejście to⁸ (*łączyć/połączyć*)⁸ z drugą istniejącą kładką blisko 150-metrowa przewiązka. Obecnie⁹ (*oceniać/ocenić*)⁹, że – jeśli pogoda nie pokrzyżuje tych planów – wykonawcy¹⁰ (*oddawać/oddać*)¹⁰ ją do użytku pod koniec roku.

VIII. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach (odmiana rzeczowników, przymiotników, zaimków).

___ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Według **dawnych** (dawny)^{PRZYKŁAD} **przekazów** (przekaz)^{PRZYKŁAD} Polacy pobili Cezara, a od Noego dzieliło **ich** (oni)^{PRZYKŁAD} w prostej linii trzynaście pokoleń. Na ile jednak możemy dać wiarę¹ (ów)¹² (kronika)², które pozostawili po sobie³ (dziejopis)³? Wiadomo, że niemal wszystkie⁴ (lud)⁴ chętnie doszukiwały się⁵ (swoj – Im)⁵⁶ (początek – Im)⁶ w historii starożytnej, mitycznej czy biblijnej. Polacy nie stanowili w tej materii wyjątku, dlatego pradawne dzieje naszego narodu już w wiekach średnich tonęły w⁷ (gęstwina)⁷ mitów. Opowieści te nie zawsze odwzorowują rzeczywistość, chociaż w świetle najnowszych odkryć niektóre z nich zyskują⁸ (znamię – Im)⁸ prawdopodobieństwa. W jednej kwestii⁹ (współczesny)⁹¹⁰ (uczony)¹⁰ są zgodni – jeśli nawet niektóre dawne narracje są w całości wysrane z palca, to wciąż wiele mówią o mentalności ówczesnych kronikarzy.